

ОСОБЛИВОСТІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ

Лещенко Т.О., Юфименко В.Г.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Висвітлені різні аспекти навчання мови студентів-іноземців: історія питання, досягнуті успіхи, проблеми, що потребують розв'язання. Акцентовані питання вдосконалення навчального процесу.

Ключові слова: Болонський процес, мовна підготовка, ІМ (іноземна мова) студенти-іноземці, мовленнєва діяльність, фахова лексика.

Утворення в Європі відкритого інтелектуального простору потребує активної участі в цьому процесі всіх вищих, у тому числі медичних, закладів освіти України. Одним із визначальних положень Болонського процесу є відповідність рівня освіти в Україні світовим стандартам, можливість застосування й використання знань випускників вищих навчальних закладів (ВНЗ), у тому числі медичних, у країнах Європи. Лікар, акушерка, фельдшер, медична сестра, зубний технік повинні досконало володіти фаховими знаннями й уміннями. З розвитком охорони здоров'я відбуваються зміни в медичній освіті, значно ширшають функції медичного персоналу. Але наявність тільки предметних знань не є запорукою їхньої успішної професійної діяльності. Медики працюватимуть в умовах зміненої структури медичного обслуговування, значного збільшення видань спеціальної медичної літератури іноземною мовою та широкого впровадження новітнього лікувально-діагностичного устаткування в систему охорони здоров'я. Тому професійна компетентність медичного фахівця включає не лише загальний догляд за хворими з основами маніпуляційної техніки, а й знання ІМ (іноземної мови) [1].

За загальноєвропейськими рекомендаціями, іноземні студенти немовних ВНЗ мають опанувати загальнонавчальною та професійно орієнтованою ІМ. Це стосується й студентів вищих медичних навчальних закладів, які в опануванні мовою мають здобути такий рівень комунікативної компетенції, який дозволив би їм користуватися ІМ у медичній галузі професійної діяльності. Проблема якості підготовки медичного персоналу стає все більш актуальною у зв'язку зі зростаючими вимогами до рівня їхньої підготовки. Сучасна підготовка фахівця-медика має бути зорієнтована на оволодіння ним ІМ, що передбачає коректне з точки зору норми та стилю, ситуативне та контекстне адекватне користування мовленням як засобом усної та писемної комунікації в усіх сферах професійного спілкування. Володіння іноземною мовою для медичного спеціаліста стає його значущою особистісною характеристикою, що передбачає здатність вступати до ділової комунікації.

Професійно спрямована медична російська мова є інтегрованим предметом, навчання якого поєднує в собі цикли навчання граматики, лексики, орфографії та пунктуації взагалі класичної російської мови, а також вивчення граматики, лексики та стилістики власне медичної російської мови. Окрім вищенаведених предметів, курс тісно пов'язаний із клінічними дисциплінами та дисциплінами загального медичного циклу, адже неможливо викладати студентам тему медичної спрямованості, не маючи уявлення про її зміст.

Навчання фахової лексики іноземних студентів медичних ВНЗ виступає необхідним складником у досягненні провідної мети навчання студентів іноземної російської мови як засобу спілкування в професійній діяльності [2]. Для того, щоб досить вільно читати медичну літературу й розуміти усні

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

повідомлення, а також уміти порозумітись зі спеціалістами, в першу чергу потрібна кількісна і якісна конкретизація бажаних результатів навчання, тобто встановлення конкретних критеріїв володіння мовою на фонетичному, лексичному, граматичному рівнях.

З цією метою своєю чергою необхідно відібрати: а) фонетичний; б) лексичний загальномовний, загальнонауковий і термінологічний; в) морфолого- синтаксичний мінімум відповідно до рецептивної і продуктивної сторін поставленої мети навчання.

Серед усієї різноманітності мовного матеріалу, що підлягає засвоєнню студентами медичного ВНЗ, лексика посідає особливе місце, тому що нагромадження словникового запасу й уміння його використовувати - це передумова опанування всіма видами мовленнєвої діяльності. Тому в процесі викладання іноземної російської мови в медичному ВНЗ посилену увагу звертаємо на вивчення професійно орієнтованої лексики.

Досвід нашої роботи показав, що після закінчення підготовчих відділень найбільш розвиненим видом мовленнєвої діяльності іноземних студентів медичного закладу є читання. Шляхом порівняльного експерименту в групах було доведено, що лексику медичного спрямування краще засвоюють ті студенти, в яких навички читання сформовані.

Широке використання професійно орієнтованих текстів формує інтерес студентів до вивчення іноземної мови, з яким пов'язані потужні резерви підвищення ефективності навчання мови.

У читанні професійно орієнтованих текстів велике значення має опанування анатомічною, клінічною та фармацевтичною лексикою іноземної російської мови, володіння якою є важливим компонентом професійно спрямованої іншомовної комунікативної компетенції фахівця медичної галузі, а також збагачення майбутніх медичних працівників загальнонавчальною лексикою як основою для плідної інтерактивної мовленнєвої діяльності.

Проблемні завдання вимагають роздумів, інтерпретації та актуалізації фахової інформації, власних доказів, критичного мислення. Урахування принципу наочності виступає стимулом мовленнєвої діяльності. Наочність викликає в студентів позитивні емоції, допомагає в кращому сприйнятті, розумінні та запам'ятовуванні матеріалу, іноземний студент свідомо піддає сумніву ті чи інші положення, думки чи вислови.

Мовна підготовка іноземних студентів медичних ВНЗ - це надзвичайно важлива складова професійної підготовки медичного працівника. Вивчення мови за професійним спрямуванням зараз набуває особливого значення для майбутніх лікарів, і саме викладач повинен знайти такі форми і методи, щоб цей процес був цікавим і бажаним для студентів [3]. Для досягнення цієї мети необхідно використовувати новітні інформаційні технології інтерактивного навчання, за допомогою яких студенти навчаються чітко формулювати і висловлювати свою позицію, спілкуватися, дискутувати, сприймати й оцінювати інформацію, тобто активно вживати терміни у всіх видах діяльності майбутнього медичного працівника.

Список використаної літератури

1. Пуховська Л. П. Вивчення іноземних мов у контексті формування загальноєвропейського освітнього простору /Л. П. Пуховська // Сучасні технології викладання іноземних мов у професійній підготовці фахівців: зб. наук. ст. - К.: КІТЕП, 2000. - С. 32-38.
2. Герман Е. И. Профессиональная направленность занятий по иностранному языку / Е. И. Герман // Актуальные проблемы преподавания на неязыковых факультетах педагогического института. - Владимир, 1981. - С. 29-35.
3. Концепція мовної освіти іноземців у вищих навчальних закладах України (Проект). Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (рубрика «Громадське обговорення») від 6 грудня 2012 року.